

Отже, значення концертної діяльності в розвитку юного музиканта важко переоцінити. В ході підготовки до неї важливо визначити шляхи вирішення проблем виконавської і емоційної готовності до творчої публічної діяльності, виробити прийоми поведінки на сцені. В ході освітньої діяльності педагог вирішує проблему надання допомоги дитині у виробленні алгоритму поліпшення самопочуття музиканта при підготовці і в процесі самого виступу.

Список використаних джерел

1. Білоус^оВ.^оП. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». К., 2005. 20^ос.
2. Лабінцева^оЛ.^оП. Концертна діяльність як показник виконавської майстерності музикантів // *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття»*. Київ, 2014. С.^о297-303 // URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4841/1/L_Labinceva_16_10_14_konf_I_M.pdf
2. Лабінцева^оЛ.^оП. Концертний виступ як особливий вид музично-виконавської діяльності // *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2010. №^о1. С.^о215-216. // URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2010_1_56

Погрібняк Анна,
викладачка Комунального закладу
«Заводська дитяча мистецька школа»
(с. Заводське)

КОРИФЕЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СТИЛЮ.

ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ КРИЧЕВСЬКИЙ

Анотація. В статті окреслюються питання важливості збереження архітектурних пам'яток України на прикладі Будинку Полтавського

губернського земства. Висвітлюється вплив Василя Григоровича Кричевського на розвиток українського народного стилю. Характеризується одна із пам'яток історії та архітектури в місті Полтава.

Ключові слова: *Василь Григорович Кричевський, Будинок Полтавського губернського земства, український архітектурний модерн, український народний стиль.*

Василь Григорович Кричевський. Цю видатну людину можна впевнено назвати корифеєм української культури. Його творчість, а саме його мистецька діяльність обіймає понад пів століття (1897-1952), припадаючи на період бурхливого розвитку української культури і мистецтва. До цього розвитку спричинився у великій мірі сам Василь Кричевський, працюючи й творячи в найрізноманітніших напрямках. Видатний і своєрідний маляр-пейзажист, педагог і мистецтвознавець, він одночасно виступив новатором в архітектурі, в книжковій графіці, в прикладному (вжитковому) мистецтві та в оформленні театральних і кінематографічних вистав.

Ця видатна людина все життя вивчала мистецтво українського народу і її творчість позначена синтезом цих студій. Поряд із творчою і науково-дослідницькою працею Василь Кричевський понад чверть віку присвятив також і педагогічній роботі, виховуючи молодих митців; часом виступав і в пресі з критичними замітками, з обговоренням злободенних питань мистецтва й мистецтвознавства, писав наукові розвідки і склав декілька альбомів, які науково обґрунтовували українське народне мистецтво [1, с. 11-12].

Найбільш відомою його роботою є пам'ятка історії та архітектури в Полтаві – Будинок Полтавського губернського земства. Ця будівля стала першим зразком нового українського архітектурного стилю на Полтавщині. Нині це Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського, що володіє найбільшим зібранням пам'яток і предметів історії, археології, природознавства, етнографії і культури в місті та області. Будинок Полтавського губернського земства був споруджений в 1903–1908 роках за

проектом архітектора Василя Кричевського, з використанням первісних проєктів Є. І. Ширшова та М. О. Ніколаєва.

Дана архітектурна споруда є дуже цінною не лише для Полтавщини, а й України в цілому, адже на початку ХХ століття українські митці були занепокоєні занепадом мистецьких промислів. Наприкінці 1902 – початку 1903 років були проведені наради з питань розвитку народних промислів Полтавщини. Саме там Василь Кричевський та Сергій Васильківський висловили думку про недоцільність будівництва цієї споруди в ренесансному стилі, як було заплановано за проектом Ніколаєва. Вони послали на те, що цей стиль був чужим для місцевого населення [1, с. 24-25].

Вони запропонували збудувати будинок Губернського земства відповідно до духу народного мистецтва. Таким чином пов'язати його з місцем і народом, для якого ця громадська будівля і була призначена. Ця ідея набула широкого розголосу. Тому Василю Кричевському було доручено виконати ескіз (шкіц) фасаду згідно його ідей. У грудні 1902 року Губернське земське зібрання ухвалило будівництво архітектурної споруди в українському стилі [1, с. 25].

Новина про це дійшла до сторінок преси. Відбулася полеміка між газетою «Полтавський вестник» (стаття Миколи Дмитрієва на захист ідеї українського стилю) та українофобською газетою «Киевлянин». На той час, в умовах царської Росії, сама думка про можливість якогось власного національно-українського стилю була для більшості свідомих українців неймовірною. Української преси не існувало, українофобські газети твердили, що ніякої України «не было, нет и быть не может», а «Киевлянин» глузливо натякав, що знаний лише один зразок українського стилю – солом'яний курінь на баштані. Тому доводи українців у цій полеміці, а зокрема – ділові і змістовні статті Опанаса Сластьона та Миколи Біляшівського розкрили очі читачам на минуле України та на її давню від Росії культуру [1, с. 26].

Таким чином ідея Василя Кричевського, в небувалій до того спосіб,

надала поштовх до підвищення національної свідомості українського суспільства. Але винятковість Будинку Полтавського земства полягала у відході від шаблонного проєкту будівництва державних установ і зверненні до українського стилю. Адже спочатку архітектурна споруда мала назву псевдомавританський стиль, потім його назвали південноруським стилем, а згодом уже так, як він і повинен був називатись – українським архітектурним стилем [1, с. 25].

Розробляючи численні архітектурні деталі оформлення Полтавського Земського будинку і опрацьовуючи їх на основі українського народного мистецтва, Василь Кричевський побачив, що музейні збірки його зразків, а тим більше – літературні дані, ще надто бідні. Тому влітку 1904 і 1905 рр. він їздив по селах Полтавщини, вишукуючи нові матеріали. Його збірки є проявом українського народного мистецтва в різьбленні, кераміці, розписі тощо. Тому Будинок Полтавського губернського земства є тією спорудою, що вперше повністю передає власний національно-українського стиль, який потім прозвали українським архітектурним модерном [1, с. 27].

У проєкті Василя Кричевського використовувалися національні українські мотиви: багате кам'яне різьблення та різьблення по дереву, кераміка, майоліка, кольорове скло та розпис. Щоб передати приналежність до українського мистецтва, фасад споруди був оздоблений декоративною облицювальною цеглою ясно-вохристого забарвлення та рожевим гранітом. Загальна композиція будинку надзвичайно виразна, її визначають три виступаючі вперед об'єми і дві високі башти, що оздоблював центральний виступ. Василь Кричевський з особливою увагою підійшов навіть до форми дверного прорізу головного входу будівлі, за основу якого став високий дах класичних українських хат.

Усього для оздоблення земського будинку в Опішні було виготовлено 24,458 полив'яних плиток для інтер'єрів, 15 майолікових (глазурованих) гербів повітів Полтавщини, які розмістили на фасаді, а також 12 майолікових панно. Майстри черепичного заводу в Малих Будищах виготовили 70 тисяч

штук черепиці. Колишні вихованці Миргородської художньо-промислової школи в Опішні відлили 39 тисяч плиток білого, синього і зеленого кольорів для сіней, вестибюля і зали загальних засідань. Земський будинок у Полтаві освятили 14 жовтня 1908 року, на Покрову.

Орнаментация будинку не обмежується керамічним матеріалом. Для оформлення інтер'єру використовується різьблення по дереву. Різьбленим стилізованим орнаментом вкриті двері й одвірки головного входу та двері в парадних приміщеннях і в ряді бічних. Також для прикрашення інтер'єру було використано ще один засіб – кольорове скло. Вітражі було запроєктовано в центральних вікнах над головним входом, над балконом для публіки та у вікнах бічних додатків парадної зали засідань. Крім того вітражні вставки запроєктувались і в різних дверях будівлі.

Однозначно внесок Василя Кричевського в культуру, спадщину і навіть в національну свідомість українського суспільства є дуже великим, це неоціненний внесок, без якого не було би нашої культури в сучасному вигляді. Кожному українцю слід пам'ятати про важливість збереження архітектурних пам'яток, адже історичні будівлі – це живе матеріальне свідцтво певної епохи, що не тільки проливає світло на минуле, а й впливає на бачення майбутнього.

Список використаних джерел:

1. Павловський В. Василь Григорович Кричевський: Життя і творчість. Нью-Йорк, 1974.
2. Будинок Полтавського губернського земства // URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Будинок_Полтавського_губернського_земства.
2. Полтавський краєзнавчий музей // URL: [//uk.wikipedia.org/wiki/Полтавський_краєзнавчий_музей](https://uk.wikipedia.org/wiki/Полтавський_краєзнавчий_музей)
3. Будинок полтавського земства // URL: <https://uabrand.blogspot.com/2007/10/blog-post.html?m=1>.
4. Псевдомавританський, південноруський, український – полтавська

інтелігенція відстояла в імперії самобутність Будинку Полтавського земства // URL https://bastion.tv/psevdomavritanskij-pivdennoruskij-ukrayinskij-poltavska-inteligenciya-vidstoyala-v-imperiyi-samobutnist-budinku-poltavskogo-zemstva_n23953

5. Будинок Полтавського губернського земства: веб-сайт // URL: <https://pl.vgorode.ua/img/forall/u/1530/18/poltava-museum-10.jpg>

Подгорна Світлана,
викладачка Полтавської дитячої музичної школи №3 імені Бориса Гмирі
(м.°Полтава)

РОЗВИТОК ВИКОНАВСЬКОЇ ТЕХНІКИ БАЯНІСТІВ ТА АКОРДЕОНІСТІВ У МУЗИЧНІЙ ШКОЛІ

***Анотація.** У статті розкрито шляхи розвитку виконавської техніки баяністів та акордеоністів в музичній школі. На основі наукових досліджень відомих методистів, музикознавців, викладачів проаналізовано ефективність використання технічного матеріалу (гам, арпеджіо, вправ, етюдів) для розвитку і вдосконалення виконавської майстерності юних музикантів.*

***Ключові слова:** виконавська техніка, баяністи, акордеоністи, посадка, постановка рук, технічний матеріал (гами, арпеджіо, вправи, етюди).*

На сучасному етапі розвитку музичної освіти великого значення набувають питання розвитку виконавської техніки баяністів та акордеоністів у музичній школі. Часто, щоб розкрити задум композитора, учням не вистачає техніки. Актуальність теми полягає в тому, що діти, ознайомившись з цікавим досвідом і музичним матеріалом відомих музикантів, розуміють її важливість, вдосконалюють свою виконавську техніку, що допомагає розкрити художній зміст музичного твору.

Техніка – це гранична точність і швидкість пальцевих рухів. Ігрові виконавські навички, вміння вільно використовувати звукові і технічні можливості баяну, акордеону відпрацьовуються на матеріалі вправ,